

Utbildningsinspektion i Sjulsmarks och Alterdalens skolor

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Sjulsmarks och Alterdalens skolor	Antal barn/elever/studerande
Grundskola	101
Skolbarnsomsorg	55
Förskoleklass	10

Sjulsmarks rektorsområde, beläget på landsbygden ett par mil norr om Piteå, ingår i det norra området, ett av tre geografiska för- och grundskoleområden som finns i Piteå kommun.

Utbildningen inom rektorsområdet omfattar förskoleklass och årskurs 1 - 6 i Sjulsmarks respektive Alterdalens skolor. Det är drygt 15 km mellan de två skolorna. I Sjulsmarks skolbyggnad finns fritidshem och förskola för barn i åldern 3 -5 år. I nära anslutning finns också en förskoleavdelning för de yngre barnen. I Alterdalens skola inryms fritidsavdelning. Förskolan ligger cirka 8 km därifrån.

Skolans elever och pedagogiska personal är organiserade i arbetslag utifrån flera spår med åldersintegrerade klasser F-2, 3-4 och 5-6, respektive F-3 och 4-6.

Sjulsmarksskolans huvudbyggnad i två plan är från 1950-talet, medan Alterdalens skola i markplan är relativt nybyggd.

Flera elever inom det geografiskt stora upptagningsområdet har lång skolväg och åker skolskjuts.

Rektorn sitter placerad i Porsnässkolan i Norrfjärden, dit eleverna flyttar från och med årskurs 7.

Genomförandet av inspektionen i Sjulsmarks och Alterdalens skolor

Skolverket sände den 10 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Sjulsmarks och Alterdalens skolor har bestått av undervisningsrådet Lena Ålander och experten Ola Dahlgren. Besök i Sjulsmarks och Alterdalens skolor inleddes den 30 mars och avslutades den 2 april 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Sjulsmarks och Alterdalens skolor, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig ock-

så på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Sjulsmarks och Alterdalens skolor genomfördes formella intervjuer med elever, föräldrar, lärare och skolledning samt övrig personal. Besök gjordes i de olika verksamheterna vid skolorna. Under besöken fördes också samtal med andra elever och föräldrar samt annan personal.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Elevernas demokratiska förhållningssätt vid inspektionstillfället förefaller vara gott. Stämningen vid skolorna är öppen mellan elever och vuxna och eleverna uttrycker att de trivs och att de mestadels känner sig trygga. Elever, personal och föräldrar lyfter fram den sociala gemenskapen som finns vid de båda skolorna.

Enligt kvalitetsredovisningen för rektorsområdet känner alla elever både varandra och personalen väl. Detta bekräftas också under inspektionen. Barnen och eleverna i olika åldrar leker med varandra på raster och de äldre eleverna tar hand om de yngre under både planerade aktiviteter och spontana situationer. Även de yngre eleverna uttrycker att de känner rektorn mer än bara till utseende eller namn.

I den genomförda arbetsmiljöenkäten för alla elever i grundskolan år 2003 visar resultaten för rektorsområdet att frågor om ansvar besvaras positivt av nästan samtliga elever. På frågan om elever får vara med och bestämma har bara 80 procent gett positivt svar.

Eleverna vid inspektionen uppger att det är lätt att gå till en vuxen om något har inträffat. Ansvar för det egna arbetet och det reella inflytandet över utbildningen är dock inte så stort. Elever upplever att personalen bestämmer det mesta på skolan själva. Ordnings- och trivselregler finns och är kända av eleverna, men de vet inte vem som bestämt reglerna.

Lokalerna är ljusa och trevliga och fria från klotter.

Vid utvärdering och resultat från en enkätundersökning framkommer att en elev i Sjulsmark och två elever i Alterdalen upplevt sig mobbade någon gång.

De flesta föräldrar uppger att deras barn inte känner sig kränkta eller mobbade. Det finns emellertid enskilda undantag där elever inte upplever samma trygghet vid skolan. Föräldrar har försökt att föra en dialog med skolans personal och ledning om detta men tycker inte att det har lett till några åtgärder. Enligt personalen är dock problemet inte så stort.

Flickor som intervjuats anser att jämställdhetsfrågor inte diskuteras så mycket, men att flickor och pojkar behandlas och respekteras varandra lika. I arbetsmiljöenkäten har siffrorna dock försämrats under senare år och år 2003 uppger 80 procent av eleverna vid Sjulsmarks och endast 67 procent vid Alterdalens skolor att pojkar och flickor behandlas lika.

Samverkan med föräldrarna skiljer sig åt mellan de olika verksamheterna inom rektorsområdet. I Sjulsmarks skola har införts en lokal föräldrastyrelse där elevrepresentanter ingår. Föräldrarna har övertagit en del av rektorns uppgifter, såsom ansvar för skolgården och utemiljön. Styrelsen har också deltagit vid bearbetningen av arbetsplanen. Synpunkter har framkommit från andra föräldragrupper och personal om att protokollen från styrelsens möten dröjer för länge.

Vid Alterdalens skola är det representanter för skolrådet som lämnat synpunkter och varit delaktiga vid framtagandet av arbetsplanen.

I rektorsområdets egen kvalitetsredovisning påpekas att skolan bör förbättra inflytandet för föräldrar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av arbetet med normer och värden har en god kvalitet vid både Sjulsmarks och Alterdalens skolor. Det reella inflytandet för eleverna samt elevernas jämställdhet kan dock förbättras.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Inom rektorsområdets kvalitetsredovisning redogörs för resultaten av olika tester. Där framgår bland annat att samtliga elever har klarat lästestet i årskurs 2.

Lärlaget i Sjulsmarks skola tycker att de har god inblick i elevernas kunskapsutveckling. Specialläraren, som är densamma på skolorna inom rektorsområdet, testar och följer upp eleverna redan i förskoleklass och har på så sätt en god bild av elevernas språkliga medvetenhet.

De diagnostiska prov som görs i årskurs 2, 3 och 4 visar på svagare resultat nu jämfört med tidigare. Många lärare menar att antalet elever i behov av stöd är stort och har ökat men att skolan inte har prioriterat resurser för att ge detta stöd i tillräcklig omfattning.

Elever i årskurs 5-6 har haft svårt att nå målen. Läraren anser att resultaten i matematik är för låga. De nationella provresultaten för årskurs 5 i engelska, svenska och matematik är dock klart bättre i den ena skolan i år.

Elevernas utveckling dokumenteras med veckovisa utvärderingar och vid utvecklingssamtalen visas prov och olika uppgifter som utförts.

Skolorna har hunnit olika långt när det gäller att dokumentera elevernas utveckling med portfolioteknik. Portfolion följer eleverna från förskolan och målsättningen är att den ska följa med upp i årskurs 7-9.

Eleverna presenterar sina alster från bland annat slöjd och bild på årliga "Öppet hus" kvällar. Då framför eleverna också teater, sång och musik som tränats in under terminen.

Elever tar ansvar för framställning av skoltidningen och visar goda färdigheter i datoranvändning och foto, samt textskrivning och redigering. Inom företagssamhetsprojekt får eleverna producera olika varor för att sälja på marknader.

Vid besöken under inspektionen visar eleverna prov på att kunna arbeta självständigt under eget ansvar. Eleverna är vana att arbeta åldersblandat där de äldre också visar att de tar väl hand om de yngre barnen.

Sammanfattningsvis finner inspektörerna att resultatet av det pedagogiska arbetet och elevernas kunskaper är på en god nivå.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I skolans kvalitetsredovisning presenteras hur personalen inom rektorsområdet arbetar för en bra arbetsmiljö och hur samverkan med elever och föräldrar sker.

Personalen säger att samtal och frågor om värdegrunden ständigt hålls aktuella. Vid morgonsamlingarna blandas barnen i olika åldrar från skilda klasser. Bland annat används samlingarna till att ventilera och diskutera etik och moral, ofta med hjälp av böcker eller spel för de yngre eleverna. På så sätt hålls elevernas uppfattning och medvetenhet om rätt och fel "under uppsikt".

Personalen vinnlägger sig om att ha lika regler och tycker att det är viktigt att försöka se alla barn. Språkbruket och olika sociala mål utvärderas dagligen tillsammans med eleverna. Läraren utgår ofta från en text ur den så kallade "Brisboken", där angelägna frågor tas upp kring normer och värden.

Eftersom skolorna och personalgrupperna är små är det samma personer som ansvarar för flera olika områden. Vid skolorna finns aktuella dokument med

beskrivning av beredskapen vid krishantering i en "Riskpärm". Handlingsplan för barn som riskerar att fara illa och Jämställdhetsplan finns också utarbetade.

Ett mobbningsteam är inrättat men de träffas inte regelbundet. Även en krisgrupp finns. Utvecklingsgruppen diskuterar bland annat jämställdhetsplanen, krispärmen och arbetsmiljöenkäten (PAK).

En handlingsplan mot kränkande handlingar daterad 1992 (uppdaterad 2002-03-06) finns för Sjulsmarks rektorsområde med definition av begreppet, vilka akuta åtgärder som är tänkta vid kränkande handlingar, samt en plan för det förebyggande arbetet.

I "Mobbningplan Alterdalens skola", (daterad 2003-09-03) finns mobbningsteamet på skolan beskrivet och hur de arbetar efter den så kallade Piteåmodellen. En blankett att fylla i vid tillbud och händelser finns utarbetad. Inspektörerna har träffat föräldrar som har ställt sig kritiska till vid vilken tidpunkt skolan kontaktar dem då en mobbningssituation inträffat. Enligt Piteåmodellen sker inte alltid denna kontakt direkt. Skolan vill bli bättre på att informera föräldrarna om hur personalen arbetar mot mobbning och tydliggöra vad som görs ute på skolorna.

I Sjulsmark har erbjudits kompisamtal och "tjej- och killsnack" med kuratorn för de äldre eleverna på grund av tidigare konflikter. Nu är det mycket bättre, men ännu behövs mycket stöd enligt personalen. Pojkarna tar mycket utrymme, men lärarna anser att de "försöker förhålla sig till det".

I rektorsområdets kvalitetsredovisning anges att alla elevers inflytande tas tillvara i samlingar och i enskilda samtal med föräldrar och barn. Alla barn från 6 års ålder deltar i klassråd och utser representanter till elevråd. Vid inspektionen framkommer dock att samverkansformer för elevinflytande som klassråd och elevråd saknas på schemat i flera klasser och genomförs inte heller alla gånger i praktiken.

Samverkan med föräldrarna sker genom det skolråd som finns och vid Sjulsmarks skola är föräldrarepresentanterna i majoritet i den lokala styrelsen.

I arbetsplanerna för skolorna finns elev- och föräldrainflytande respektive trygghet med som rubriker. Där anges bland annat mål, metoder, uppföljning och utvärdering av dessa. Arbetsplanerna följer samma mål som finns i BUN-planen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet med arbetsmiljö och delaktighet håller en god kvalitet.

Ett förbättringsområde är dock elevinflytandet för de äldre eleverna där klassråd bör genomföras regelbundet så att eleverna får träna former för ett demokratiskt förhållningssätt.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Elever och lärare inom rektorsområdet är sedan 1997 organiserade i spår med åldersblandade klasser.

I Sjulsmarks skola arbetar eleverna och personalen i spåren F-2, 3-4 och 5-6.

Lärarna upplever att spridningen bland eleverna är mycket stor. Stödbehovet för elever i behov av särskilt stöd är också stort och det är svårt att hinna med alla elever. Resurserna för undervisningen bedöms av lärarna som för små. Läraren är oftast ensam med hela elevgruppen, förutom ett halvklasspass i veckan.

En speciallärare arbetar 50 procent med alla elever i hela skolan. Elever i behov av särskilt stöd diskuteras i mitten av terminen. För 6-åringarna genomför specialläraren ett test i förskoleklassen om språklig medvetenhet och i årskurs 2 genomförs ett lästest.

Enligt specialläraren finns det flera svaga läsare och elever med svårigheter i matematik i årskurs 2. En elev med särskilt stort behov av stödinsatser får stöd, ”på bekostnad av andra elevers behov”. Det mesta stödet ges till elever i de senare årskurserna. Enligt specialläraren behövs också andra undervisningsformer och arbetssätt för att alla elever ska nå målen.

Åtgärdsprogram upprättas för alla elever som är i behov av särskilt stöd och skrivs av specialläraren.

Vid bedömningsfrågor diskuterar inte lärarna tillsammans med kollegor på andra skolor utanför rektorsområdet. Flera av lärarna framför åsikten att alldeles för lite tid ägnas åt uppföljning med gemensam diskussion och analys av resultaten.

Arbetslagen arbetar med flera olika projekt kring företagsamhet, media och miljö.

Öppet hus genomförs en kväll per år då eleverna får visa upp sina olika alster och aktiviteter i lokalerna. Detta är mycket populärt och välbesökt av föräldrar och syskon och främjar den sociala gemenskapen.

I Alterdalens skola är eleverna indelade i spåren F-3 och 4-6.

Här är gränserna mindre synliga, ofta arbetar man tematiskt och åldersblandat på olika sätt. Datorerna har en stor plats i undervisningen. Bland annat ges en skoltidning ut med ett par nummer per år.

Ett elevhälsoprojekt pågår vid skolan sedan ett par år som innebär att samtliga elever och all personal promenerar varje dag i cirka 20 minuter. Denna tid tas inte från de vanliga rasterna och är oftast ett mycket uppskattat avbrott bland både elever och personal.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten och undervisningen håller en god kvalitet.

Ett angeläget förbättringsområde är dock att utveckla rutinerna för de specialpedagogiska insatserna för att kunna ge särskilt stöd till alla elever i behov av sådant. Gemensamma bedömningsdiskussioner och resultatuppföljningar behöver också utvecklas.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Rektorn tillhör ett rektorsarbetslag som består av fyra rektorer. Tillsammans med ett annat rektorsarbetslag utgör de den norra rektorsgruppen. Gruppen har en gemensam områdeschef och träffas regelbundet en dag per vecka.

Rektorn har sitt arbetsrum på Porsnässkolan i Norrfjärden, men besöker och arbetar på respektive skola en dag per vecka. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten.

Inom rektorsområdet träffas all personal en gång i månaden. Dessutom har alla verksamheter också konferens och husmöten veckovis. Personalen saknar dock pedagogiska samtal med rektorn. Information och dagsaktuella frågor dominerar träffarna. Rektorn beskrivs av personalen som en lyssnande och stödjande person. Personalen anser också att skolledningen har blivit mycket bättre på senare tid.

Utvecklingsgruppen, som är gemensam för hela rektorsområdet, fungerar som en sammanhållande länk. De frågor rektorn vill genomföra handlar bland annat om en helhetssyn ur ett 1-16 årsperspektiv, individuella utvecklingsplaner, bättre övergångar och överlämningsrutiner mellan olika verksamheter, portfoliometodiken samt arbete med läsutveckling.

I Sjulsmarks skola finns en speciallärare som ingår i rektorns "ledningsgrupp". Tillsammans har de regelbundet EVP (elevvårdspersonalträff) där situationen i klasserna diskuteras och elever i behov av särskilt stöd uppmärksammas.

Rektorn deltar i och leder alla skolrådsmöten och är skolledarrepresentant i den lokala föräldrastyrelsen som har övertagit vissa uppgifter från rektorn.

Personalen och arbetslagen vid de båda skolorna organiserar sin verksamhet och sitt arbete självständigt. Personalen uttrycker att man är van att klara sig själva. Ett problem är att alla i arbetslaget inte kan vara med vid gemensamma träffar.

Varje termin utvärderar personalen vid respektive skola på olika sätt sin verksamhet. Dessa utvärderingar samlas in av rektorn som gör en årlig sammanställning utifrån de kommunala riktlinjer som finns. Personalen upplever inte att någon egentlig delaktighet eller tillräcklig återkoppling sker då rektorsområdets kvalitetsredovisning görs. Även rektorn önskar få mer stöd och återkoppling på det dokument som skickas in årligen till den centrala förvaltningen. Många tycker att mer tid bör ägnas åt diskussioner och analyser kring resultat och kvalitet för att på så sätt främja både elevernas och skolornas utveckling.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning, ledning och kvalitetsarbete håller en god kvalitet på rektorsområdet. Rutiner för genomförande, uppföljning och analyser av rektorsområdets kvalitetsredovisning bör dock förbättras.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Elevers val genomförs på olika sätt i skolorna. Från och med årskurs 3 erbjuds eleverna i Sjulsmark bland annat ute-idrott, matematik, svenska och datakunskap. Lektionen genomförs sista passet varje onsdag eftermiddag och valet görs tidigare samma dag. Eleverna väljer nytt från gång till gång. Några elever upplever elevers val som ”slapptimme”. Alterdalens skola genomför elevers val i åldersblandade grupper cirka en gång per månad. Då finns olika teman som idrott, julen, svenska, matematik och skoltidning. Eleverna väljer tre olika aktiviteter för varje gång. Personalen anser att det fungerar bättre med att samla ihop tiden på detta sätt.

Enligt kvalitetsredovisningen kommer organisationen av elevers val se likadan ut för kommande läsår där eleverna får möjlighet att komma med förslag. Det ska vara en fördjupning i de olika ämnena och vara såväl praktiskt som teoretiskt.

Språkvalet genomförs inför årskurs 6. Höstterminen i årskurs 6 används som en ”prova på” - period för alla elever i tyska, franska och spanska i femveckorsperioder. Alla elever får inte sitt förstahandsval och då många väljer spanska lottas

eleverna. Ett antal elever väljer i stället ”svengelska” som alternativ till ett modernt språk. Undervisningen sker på Porsnässkolan den sista lektionen en dag i veckan dit eleverna åker med buss. Bussresan upplevs som obekväm och besvärlig då det är trångt och stökigt på bussen. Vid intervjuer framkommer att sittplatser ibland saknas till alla elever. Inför nästa läsår finns planer på att i stället förlägga språkvalslektionen som första lektion på morgonen.

Inom rektorsområdet åker många elever skolskjuts vilket tycks fungera väl. Viss kritik från föräldrahåll har dock framförts vid terminsstarterna, då elever blivit frånåka, ”men det har brukat ordna sig”.

Information till elever och föräldrar om övergången till Porsnässkolan fungerar bra och de flesta är nöjda med övrig information om elevens val och språkvalet.

Annan information ges kontinuerligt till föräldrarna i form av veckobrev och föräldramöten. Utvecklingssamtal genomförs varje termin.

Modersmål och svenska som andraspråk erbjuds inte till någon elev vid inspektionstillfället.

Biblioteksverksamhet finns i liten skala med bokhyllor i korridorerna. Personalen önskar fler kulturaktiviteter för eleverna och ökade resurser äskas till detta då bussresorna in till stan är dyra. Personalen anser att skolorna ute på landsbygden inte kan erbjuda sina elever samma tillgång till det kulturutbud som finns tillgängligt i stan.

Simundervisning erbjuds alla elever vid Porsnässkolan där simbassäng finns.

Tillgång till skolbarnsomsorg finns i lokaler som används av förskoleklass eller årskurs 1-2. Det är samma personal ur arbetslaget som arbetar på fritidshemmet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning är en god. Organiseringen av språkvalet är dock ett förbättringsområde så att ”svengelska” istället erbjuds som svenska eller engelska.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Inom rektorsområdet har den pedagogiska personalen adekvat utbildning för det arbete de bedriver. Det finns många vuxna och lärarkompetensen är hög på skolenheterna. De olika personalkategorierna arbetar väl integrerade och kompetenserna tas väl tillvara i arbetslagen.

Kompetensutvecklingsresurserna är cirka 2 700 kronor per lärare och 1 000 kronor per förskollärare. Vissa resurser används för hela arbetslaget eller rektorsområdet, medan andra kan nyttjas individuellt. Personalen meddelar egna

önskemål, men rektorn initierar också behov. Aktuell kompetensutveckling har genomförts kring språkprojekt, företagsamhet och individuella utvecklingsplaner.

Lokalerna är överlag mycket bra med ljusa och stora ytor. Flera grupprum och olika utrymmen för skilda verksamheter finns. Trevliga matsalar samt vällagade och goda luncher bidrar till den goda trivselen. Personalens arbetsplatser är dock ofta små och otillfredsställande.

Välutrustade salar för både textilslöjd samt trä- och metallslöjd finns vid de båda skolorna.

Gymnastiksalen vid Alterdalens skola är kvar från den förra skolbyggnaden och upplevs som för liten av både elever och personal. Idrottshallen i Sjulsmark ligger i en separat byggnad vid skolan.

Läromedel och övrig utrustning är överlag av god kvalitet.

Datorer finns i klassrummen och används också, framför allt på Alterdalens skola, som pedagogiska verktyg vid bland annat tidningsframställning. Flera i personalen har god datorvana och kommunen ger också datorstöd från centralt håll.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resurserna inom rektorsområdet är av god kvalitet.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheterna inom rektorsområdet vid Sjulsmarks och Alterdalens skolor övergripande är av god kvalitet. Personal, elever och föräldrar har god kontakt och skolans personal bedriver med gott resultat det förebyggande arbetet kring normer och värden. Vid skolorna visar eleverna att de tar ansvar för sin skola och varandra.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- det reella inflytandet för eleverna,
- genomförande av klassråd i alla klasser,
- stödinsatser till elever i behov av särskilt stöd,
- resultatuppföljning av elevernas kunskaper,
- organisationen av språkvalet samt
- rutinerna för genomförande, uppföljning och analys av kvalitetsarbetet.

Datum

Ort

2004-08-16

Umeå

Lena Ålander

Ola Dahlgren